

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev. 26.

GORICA DNE 30. JUNIJA 1948.

Cena L. 15

NAŠA BORBA

Proti komunizmu

Po pravici pravijo o našem listu, da je *borben*, ker se pač od vsega začetka bori proti vsaki krivici, zmoti in laži, proti hudobiji in hinavščini, proti vsemu zlu, ki je dobilo v najnovjši dobi najbolj otopljivo obliko v brezbožnem komunizmu. In te borbe ne sme opustiti noben list in noben človek, ako hoče dandanašnji služiti najvišjim koristim človeške družbe, ki jo najbolj ogroža vprav sklop vseh krivih ver, kar jih je kdaj bilo na svetu.

Ne proti komunistom

Veliko krivico bi nam pa delal, kdor bi trdil, da se borimo proti komunistom. Zlasti bi se pregrešil, kdor bi nam podtikal, da se borimo proti tistim navsnim tako zvanim komunistom in sopotnikom iz ljudstva, ki sploh ne vedo, kaj je komunizem, in si predstavljajo komunizem le kot nekako gibanje za narodno osvobodjenje in za pravično ureditev gospodarskega položaja delavca in kmeta. *Ne proti njim, ampak za koristi takih dobro mislečih komunistov se borimo, ker vemo, da zmaga komunizma pomeni vsepovsod najhujše razočaranje vprav zanje.*

Z orožjem resnice

In ta naša borba proti najbolj pogrešenemu socialnemu pokretu ne sloni samo na spoštovanju in ljubezni do ljudi v zmoti, temveč se poslužuje tudi sicer le poštenih sredstev. *Naše orožje je samo resnica.*

Amerika hodi za nami...

V tolažbo nam je, da tudi v Ameriki vedno bolj spoznavajo, da se je treba boriti proti temu pretkanemu in lažnivemu sovražniku človeške družbe predvsem na ta način, da se njegovim lažem postavi nasproti v vsej luči resnice. Dulles, ki bi utegnil postati zunanji minister bodoče republikanske vlade v Ameriki, je izdelal načrt, po katerem bo vodilo borbo proti komunizmu predvsem novo *»mini-strstvo za nevojaško obrambo«*, katerega glavni namen bo *»razkrinkavanje komunizma«* in njegove škodljivosti v vsakem pogledu za posamezne narode in človeško sožitje sploh.

Ne proti Jugoslaviji

Nihče naj nam tudi ne očita, da smo proti Jugoslaviji ali sploh proti kakemu narodu pod rdečo diktaturo. *Naša borba ni proti Jugoslaviji, ampak za ozdravljenje Jugoslavije in odrešenje vseh jugoslovanskih narodov od sistema, ki jim je bil vsiljen od zunanjega sveta proti njihovi volji.*

Ljubezen in občudovanje za jugoslovanske narode

Našo ljubezen do Jugoslavije razodevajo vsi tisti članki, kjer z bratovskim sočutjem govorimo o duhovni in materialni bedi, v katero jih je pahnil rdeči totalitarizem. Našo ljubezen do jugoslovanskih narodov in zlasti do Slovencev oznanjajo tudi vsi tisti članki, v katerih z občudovanjem govorimo o junaškem trpljenju in odporu našega ljudstva in njegovih duhovnikov

proti brezbožstvu in moralnemu kvarjenju, kateremu je tam izpostavljena zlasti mladina.

Zločinska hvala

Zločinci bi pa bili, ako bi ne iskreno hvalili sedanji režim in mu s tem dajali potuho ter slepili tiste, ki so že dovolj zaslepljeni, da ne vidijo in ne slišijo, kako velika nesreča je zadela naš narod, in prav zato še sami drviijo v isti prepad.

Napravite kaj res dobrega!

Tisti, ki bi radi, da kaj lepega napišemo o jug. vladi, naj nam kaj takega vendar že enkrat sporočijo. *Omenja se vedno le obnovenitveno delo, delo, delo...* Toda tudi izkoriščanja delavcev s slabo plačanim, z brezplačnim in zlasti z nedeljskim udarniškim delom ne moremo pohvaliti.

Torej ne zahtevajte od nas, da bi pod pretvezo nekega blodnega in blaznega nacionalizma svoj narod slepili in povečevali njegove trinoge.

Ironija in sarkazem...

Pa se komu zdi, da smo vsi njih preveč ironični in sarkastični? Morda je res kaka beseda tu pa tam trda in zbadljiva, toda kdo bi zameril poštenemu

človeku, ki ga psujejo z izdajalcem in zločincem, ako se brani n. pr. tako, da povabi nasprotnika, naj pogleda v kak slovar, da bo spoznal, kaj te besede pomenijo, in naj pomisli, ali se take psovke ne podajo mnogo bolj njemu samemu?

Prerok Lenin „zverina“?

Veliki prerok sedanjega komunizma Lenin je govoril italijanskemu pisatelju Giovanniju Papiniju o državi tako: *»Ljudje so plačane zverine, ki jih strahuje druga, močnejša zverina. In taka zverina sem jaz. Najvišji namen vsake vlade mora biti ta, da spremeni državo v eno samo ječo. Od trenutka, ko človeka zapro v ječo, mora jetnik pošteno živeti, pa naj hoče ali ne. Neha premišljevati in skrbeti, zakaj to delajo zanj drugi. Spremeniti Rusijo v veličastno, ogromno temnico, to so moje sanje.«* (*»Amer. dom.«* 17.V.48) In te sanje so se mu izpolnile.

„Teško je satire ne pisati...“

Če pa učenci tega preroka še nadalje slepijo ljudi in jim obeitajo svobodo, in če ljudje vkljub vsem bridkim izkušnjam številnih milijonov od teh ljudi le naprej pričakujejo svobodo in vse dobro, ali naj štejemo v zlo poštenjaku, ko pravi: *Difficile est satiram non scribere* — Teško je satire ne napisati, ki je za marsikoga morda edino sredstvo, da mu resnica prode skozi tako trdo možgansko mrežo?...

Boj madžarskih katoličanov za katoliške šole

Kakor v vseh državah, ki so pod komunistično oblastjo, tako se morajo tudi v Madžarski boriti katoličani za svoje osnovne pravice. Zadnje čase se je bil trd boj za preprečitev podržavljanja madžarskih šol. Katoliški škofje, duhovščina in verno ljudstvo se je odločno uprlo nameram vlade, ki je hotela izvesti ta načrt. Kardinal in primas Ogrske Jožef Mindszenty je dal prebrati po vseh cerkvah kratko pastirsko pismo, v katerem opozarja med drugim na delo človeka cerkvenega prava, ki grozi z izobčenjem vsem osebam, ki bi sodelovale pri omejevanju pravic sv. Cerkve. To pismo, ki jasno izraža stališče sv. Cerkve v vprašanju podržavljanja šol, je napravilo v javnosti globok vtis; tem bolj, ker je znano, da nekateri člani vlade, med temi tudi minister za uk in bogočastje Ortutay, smatrajo sami sebe še vedno za prav katoličane. To so tako zvanji sopotniki, ki so poseben produkt sedanje dobe, ljudje, ki bi hoteli združiti komunizem s krščanstvom, Kristusa z Belialom. V nedeljo 13. junija je bilo v Budimpešti več demonstracij katoliškega ljudstva, ki je protestiralo proti nameri vlade ter izražalo svojo solidarnost s svojim nadpastirjem kardinalom primasom.

Tudi v zbornici so bili katoliški poslanci proti podržavljenju šol srdit boj. Poslanica s. Marjeta Slahta je predlagala,

naj se povabi v Budimpešto posebna delegacija Združenih narodov, ki naj preišče, ali vlada na Ogrskem še svobodno, mnenja ali ne. Ta predlog se je zdel komunistični večini skrajno žaljiv za novo ogrsko demokracijo. Kljub vsemu odporu katoliških poslancev in javnega mnenja je bil predlog za podržavljenje šol sprejet z 230 glasovi proti 63. Ko so se nato dvignili poslanci ter intonirali nacionalno himno, se poslanka Slahta ni dvignila. To je bil zopet hud prestoppek zoper nacionalno čast in poslanka Slahta, ki je ob enem predsednica Madžarske kat. ženske zveze, je bila radi tega izključena iz parlamenta.

S podržavljenjem šol je zadel ogrske katoličane, ki predstavljajo 70 odstotkov prebivalstva, hud udarec. S tem ne bodo izgubili katoličani samo svojih privatnih šol, ampak bodo tudi ostale šole postavljene na brezversko podlago.

Poslanica redovnica je dala s svojim pogumnim nastopom dober zgled marsikateremu *»možnu«*, ki smatra za veliko modrost in srčnost, ako se na vse strani prijazno smehlja in čaka, čaka, čaka, da pride *»njegov«* ura.

Pomanjkanje pogumnega odpora proti komunizmu je pravo izdajstvo nad Bogom in dušami. To velja zlasti za verne narode, ki še niso prišli pod rdečo diktaturo; torej tudi za naše duhovnike in vernike.

STALINOVA NAGRADA

Stalinovo nagrado za leto 1947 so prejeli predvsem tisti umetniki, ki so znali dovolj slaviti rdečo revolucijo in njene veljake. Nekaj pesnik je prejel nagrado za odo (slavnostno pesem) v čast Stalinu; nekaj slikar za sliko: *»Lenin proglašuje vladno sovjetov«*; nekaj drug slikar za sliko: *»Stalin govori«*; neka skladateljica za pesem: *»Na Tvoje povelje, o Stalin, smo vedno za vojno naredi.«* Kakor vidite, ni nič čudnega, če so se tudi jugoslovanski tovariši navzeli tega peto-lizniškega duha in če ob vsaki priložnosti pri vseh javnih nastopih in po radiu

proslavljajo svojega Tita. Je že tako: Ko zavrže človek pravega Boga, začne pa ljudem izkazovati božjo čast. Tako je bilo v Rimu za časa cesarjev, tako je bilo v Italiji in Nemčiji za časa Mussolinija in Hitlerja, tako je v sedanji Rusiji in v Titovi Jugoslaviji in tako bo do konca sveta povsod, kjer ne bodo hoteli poznati pravega Boga. O Antikristu samem pravi sv. Pavel, da se bo vsedel v svetišče božje in da se bo pustil častiti, kakor bi bil Bog. (II Tes 2, 4)

In taki nagnusni mahkovaletni skušajo le sebe zagovarjati, ko poštenim ljudem očitajo, da temu ali onemu *»služejo škornje«*, ako iščejo sodelovanja za poštene cilje v mednarodnem življenju.

Svetogorska zamaknjenja „Prim. dnevni.“

Stara resnica je, da ljudje, ki so zavržli pravo vero, radi zapadejo praznoversju. Tako je tudi s *»Primorskim dnevniškom«*. S povečevanjem komunizma in hujskanjem proti Cerkvi in duhovnikom je dovolj pokazal, da je pravi brezbožnež. Toda to ga ne moti, da ne bi pokazal tu pa tam kakih vprav praznoverskih čustev. Do Marije n. pr. mu ni prav nič, a ko se spomni svetogorske milostne podobe, preide hitro v neko ekstazo, v kateri pa gleda stvari, ki jih ni. Taka ekstaza ga je napadla tudi ob pisanju članka: *»Svetogorska Matj božja in Slovenski Primorec«*. Seveda je imel tudi to pot le lažniva videnja, ki mu jih je pričaral pred zamaknjenjo oko sam oče laži.

Naj navedemo nekaj takih lažnivih videnj.

Videl je, da je naš list glasilo nadškofa Margottija, čeprav je to upravi in uredništvu popolnoma neznano.

Videl je, da mi zagovarjamo tatvino milostne podobe, ki da je last slovenskega ljudstva, ko smo vendar že ponovno obsodili tako zahrbtno ugrabitev podobe, ki je last Cerkve in s katero sme samo Cerkev po cerkvenih predpisih razpolagati v čim večjo korist vernega ljudstva.

Videl je, da bo Vatikan delal s to podobo *»posebne špekulacije«* in jo postavil na javno dražbo, ker ni vedel, da se s takim posli pečajo v največji meri komunisti sami, ki so v Rusiji pokradli vse polno ikon in jih prodali v

inozemstvo. Vatikan je rešil več takih slik, ko jih je zlasti v letih 1921 in 1922 odkupil na javnih dražbah. O tem se lahko prepričate v Vatikanu samem in na ruskem zavodu *»Russicum«* v Rimu.

V videnju je bral v Slov. Primorec, da je prepovedano vsako romanje na Sv. goro, a Slov. Prim. je pisal, da so prepovedana le romanja s Kranjskega, kar pa je le prerisnično. Pravijo pa, da so tudi s Primorskega prepovedali vsa romanja v procesijah.

Verne Slovence svarimo pred *»Primorskim dnevnikom«* tako radi njegove nevere kakor radi njegovega praznoversja. Za resnično kulturne ljudi sta nevera in praznovrje enako nečastna.

Toliko bolj jim moramo priporočati naše glasilo, ki si prizadeva, da bi svoje ljudstvo obvarovalo zdravo in narodnem in zdravo v verskem pogledu. Tako priporočamo vernikom danes, naj mnogo bolj ljubijo Marijo kot njeno podobo, ki jo je dal na Sv. goro italijanski patriarh in ne morda Marija. Marija si je izbrala kraj in poklicala tja vernike. Pobožni *»Primorski dnevnik«* pa naj napiše pobožno prošnjo do tov. maršala Tita, *»ki ni proti veri«*, naj dovoli, da bodo vsi Slovenci hodili po mili volji k sv. *»obredom«* na Sv. goro poseamezno, v procesijah in tudi v obliki velikih marijanskih kongresov, kakor so bili v navadi celo za časa fašizma!

Hic Rhodus, hic salta — tu je Rod, tu pleši, dragi *»Prim. dnevnik«*, ako nisi popolnoma ohromel!

Pastirsko pismo poljskih škofov

Poljski škofje so izdali 23. majnika pastirsko pismo, v katerem opominjajo poljsko mladino, naj ne posluša materialističnih nauk in naj ostane zvesta katoliški veri. Cerkev — tako pravi pastirski list — ne more odobravati, da bi se mladina vzgajala na način, ki ne odgovarja krščanskemu izročilu poljskega

naroda. — Radi tega pastirskega lista je uradni list poljske komunistične stranke ostro napadel poljskega primasa in kardinala Hlonda in katoliško Cerkev, češ da so načela, ki jih oznanja omenjeni pastirski list, škodljiva in nevarna in da nimajo drugega namena, kot da ovirajo načrte vlade, ki hoče vzgajati mladino enotno in progresivno, to je samo v komunističnem duhu.

OKNO V SVET

Premirje v Palestini

Grof Bernardotte je nazadnje le ukrotil razpaljene strasti obeh taborov v Sv. deželi. Odložili so za štiri tedne vsako orožje in zdaj se na otoku Rodu pogajajo s tem pooblaščenecm ZN. Zdi se, da postajajo Arabci bolj popustljivi in dostopni za pameten sporazum. Transjordanjski kralj Abdullah je sprejel nekako vodstvo pogajanj in hiti z letalom zdaj v Egipt, nato k sauditskemu kralju, nato spet na Rod, kjer pa odklanja skupno pogovetje z judovskimi zastopniki; posvetja se le z grofom. Ker pa ta ne more biti povsod, je poleg svojih svetovalcev — izvedencev poklical iz Amerike 50 policistov ZN, ki so dospeli z letalom v Palestino, da nadzirajo pripravljeno se peteline. Policiji nosijo sicer službeno uniformo, a so brez vsakega orožja, da s tem izpričujejo mirovno poslanstvo Varnostnega sveta. Njih naloga je, da skrbje s svojo pričujočnostjo za varnost prometa po palestinskih cestah. Nadzorstvo mirnega prometa po morju in preprečevanje tihotapstva z orožjem in oboroženimi ljudmi pa izvršuje grof s pomočjo nekaj manjših vojnih ladij, ki jih je zahteval od Varnostnega sveta. Tako poteka drugi teden premirja še precej povoljno.

Spet so si v laseh

Zapadni zavezniki so vpeljali v področju zapadne Nemčije novo valuto. Zamenjali so stare nemške marke v nov denar po ključu: ena nova marka *»Deutsche Mark«* za deset starih. Sovjetski poveljnik v Berlinu pa je odklonil ta novi denar kot plačilno sredstvo v mestu Berlinu, ki ga imajo vsi 4 zavezniki zasledene. Prepovedal je tudi vsak dovoz živin in denarja iz zapadne Nemčije po

ladjah, železnicah in cestah v Berlin in bo ali je že za mesto in vso vzhodno Nemčijo vpeljal tudi nov denar. Tako je zdaj ta bivša mogočna država dejanski še bolj razdeljena na dva dela — skoro bi rekli na dve državi. Angleži in Amerikanci morajo voziti živeče za svoje posadke in za berlinsko prebivalstvo na svojem zasedbenem področju le z letali, Berličani sami pa že več ne vedo, s katerim denarjem naj kupujejo, ker obe nasprotni si stranki prepovedujeta tuj denar. Kako se je zrušila nekdanja nemška mogočnost! Začela bo med njimi pač prisiljeno spet kupčija: blago za blago. Boljševiki bi radi ostale zaveznike vrgli iz mesta, a ameriški poveljnik jim je jasno povedal, da to ni mogoče brez vojnje. Po mestu drdirajo angleški tanki in oklopni avtomobili. Ne kaže dobro.

Stavke in zopet stavke

V Londonu so začeli stavkati pristaniški delavci. Sindikat prevoznikov se je sicer izjavil proti stavki, a odbor stavkajočih je zagrozil, da bo stavko še razširil na vsa pristanišča v Angliji. Vlada je pa napovedala, da bo poklicala vojaštvo za ta pristaniška dela, da ne bo prestolno mesto ostalo brez dovoza in izkrcanja potrebne hrane. Ves svet ve, kdo piha v ta ogenj, ki se vžiga na vseh koncih Evrope. Komuniste že napada tisti stadij slepote, ki vodi v gotovo pogubo.

Markosova zvezda v zatonu

V Grčiji izvaja vladna vojska veliko ofenzivo proti partizanom, ki se na vsej črti umikajo na meje države, odkoder pa pojdejo, če bo treba, tudi čez nje. Pravijo, da bo tudi uradna Kominforma, ki je te dni zborovala nekje na severu pri Varšavi, zaradi nove komunistične taktike — (po domače: ker je grozdje za sedaj še prekislo, se mu je treba odpo-

